

فصلنامه علمی پژوهشی
دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت
سال دوم / شماره ششم / تابستان ۱۳۹۲

اثر کیفیت حسابرسی و تغییر حسابرس بر بازار سرمایه

سید حسین علوی طبری

دانشیار دانشگاه الزهرا (س)

نازnin بشیری منش

دانشجوی دکترا دانشگاه الزهرا (س) و عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

تاریخ دریافت: ۹۱/۱۰/۱۹ تاریخ پذیرش: ۹۲/۱/۲۰

چکیده

استقلال واقعی حسابرس قابلیت اتکا گزارش‌های مالی شرکت را افزایش می‌دهد و سرمایه گذاران را در اتخاذ تصمیمات منطقی‌بازی می‌دهد. ایفای نقش حسابرسی‌مستلزم ارائه خدمات با کیفیت بیشتر می‌باشد که از مهمترین عوامل آن استقلال و تخصص حسابرس بشمار می‌آید. لذا انتخاب و تغییر حسابرس بر کیفیت حسابرسی و در نتیجه تصمیمات سرمایه گذاران و سایر فعالان بازار سرمایه تاثیر می‌گذارد. در این تحقیق واکنش سرمایه گذاران به کیفیت حسابرسی و تغییر حسابرس در بورس اوراق بهادار تهران بررسی می‌شود. بدین منظور شرکتهایی که در طی سالهای ۱۳۸۶-۱۳۸۹ تغییر حسابرس را تجربه نموده اند مورد آزمون قرار گرفتند. نتایج تجربی نشان می‌دهد، کیفیت حسابرس و تغییر به حسابرسان بزرگتر اثر مثبتی بر ضریب واکنش سود برای شرکتهای دارای سود غیر عادی مثبت (منفی) دارد و تغییر به حسابرسان کوچکتر اثر منفی بر ضریب واکنش سود برای شرکتهای دارای سود غیر عادی مثبت (منفی) دارد. تغییر به حسابرس بزرگتر کیفیت بالای سود را نشان می‌دهد و منجر به واکنش بیشتر سرمایه گذاران به تغییرات مثبت سود و افزایش قیمت و کاهش کمتر قیمت در صورت تعییرات منفی سود می‌شود. بطور مشابه تغییر به حسابرس کوچکتر می‌تواند بیانگر کیفیت پائین سود باشد و منجر به پاسخ منفی به بازار گردد. بطور کلی، در بازار سرمایه ایران اطلاعات درباره شرکت حسابرسی برای سرمایه گذار با ارزش تلقی می‌شود.

واژه‌های کلیدی: کیفیت حسابرسی، تغییر حسابرس، ضریب واکنش سود، کیفیت سود.

لین و همکارانش (۲۰۰۹) براساس یافته های تحقیقات تجربی شان نشان دادند، کیفیت حسابرسی و تغییر حسابرس اطلاعات با ارزشی در توضیح تعییرات بازده سهام در بازارهای مالی در حال توسعه می باشند. بازار سرمایه کشورهای در حال توسعه از کارایی بالای برخوردار نمی باشد، محیط اطلاعاتی و فضای قانون گذاری در سطح ضعیفی قرار دارد و اغلب سرمایه گذاران آگاهی کافی برای تحلیل اطلاعات مالی ندارند. در این محیط توجه اصلی سرمایه گذار به صورتهای مالی حسابرسی شده می باشد. این تحقیق به دنبال پاسخ به این سوال است که آیا حسابرسان مستقل می توانند ارزش افزوده ای برای بازار سرمایه ایران داشته باشند. ارزش نهائی فعالیت حسابرسی در کمک به استفاده کننده برای تشخیص کیفیت اطلاعات دریافت شده می باشد، از اینرو استفاده کنندگان اطلاعات می بایست صلاحیت حسابرس را پذیرفته تا به اظهار نظر او اعتماد کنند و در شرایطی که اطمینان استفاده کنندگان جلب نشود هدفهای حسابرسی به صورت کامل تحقق نمی یابد.

۲- مبانی نظری پژوهش

مدیریت سود و کیفیت حسابرسی

مدیریت سود به عنوان فرآیند برداشتن گامهای آگاهانه در محدوده اصول پذیرفته شده حسابداری برای رساندن سود گزارش شده به سطح سود مورد نظر تعریف شده است، که عمل نزدیک کردن سود گزارش شده به سطح سود هدف از طریق دستکاری حسابداری انجام می گیرد (ملانظری و کریمی زند، ۱۳۸۶). مقاصد و انگیزه هایی که باعث مدیریت سود شده، در ادبیات حسابداری بسیار زیاد هستند از جمله آنها می توان دریافت پاداش های مدیریتی، کاهش هزینه های سیاسی افزایش ارزش شرکت و جذب سرمایه را نام برد. مدیریت سود در صورتی که برای غیر واقع نشان دادن عملکرد عملیاتی شرکت با استفاده از ثبتهای حسابداری مصنوعیبا تغییر برآوردها از سطح معقول صورت گیرد، نامطلوب است. گاهی اوقات مدیریت سود خوب رخ می دهد که در آن مدیریت اقداماتی را در جهت تلاش برای ایجاد عملکرد مالی با ثبات (با استفاده از تصمیمات قابل قبول و

۱- مقدمه

کیفیت افشاء اطلاعات مالی شرکتها بعد از رسایی های مالی اوایل سال ۲۰۰۰ در شرکتهایی همچون انرون و ورلد کام بسیار مورد توجه قرار گرفت. افزایش کیفیت افشاء شفافیت اطلاعات مالی شرکتها را بهبود داده و سرمایه گذاران را در ارزیابی بهتر عملکرد شرکت یاری می دهد. حسابرسان با ایفای وظیفه اعتباردهی به صورتهای مالی به سرمایه گذاران کمک می کنند تا از منصفانه بودن اطلاعات مندرج در صورتهای مالی و قابلیت انتکاء آنها اطمینان حاصل کنند. لذا استقلال حسابرس و کیفیت کار حسابرسی که به عنوان عوامل کلیدی در تهییه گزارش حسابرسی قلمداد می شود، مورد توجه سرمایه گذاران خواهد بود. یافته های مطالعات متعددی نشان می دهد، کیفیت حسابرسی با تصمیمات سرمایه گذاران و سایر فعالان بازار سرمایه در ارتباط می باشد.

یکی از راهبردهای مورد توصیه مراجع حرفه ای و بورس های اوراق بهادار اغلب کشورها برای حل مساله استقلال حسابرسان و افزایش کیفیت خدمات حسابرسی، چرخش موسسات حسابرسی بوده است. فرآیند چرخش موسسات حسابرسی به معنای تغییر حسابرس پس از انجام چند دوره حسابرسیک شرکت است که بر اساس مقررات با تصمیم مجتمع عمومی آن شرکت انجام می شود. الزام سازمان بورس و اوراق بهادار تهران به تغییر حسابرس شرکتها مسلماً ناشی از نگرانی دستاندرکاران و مسئولان بازار سرمایه در مورد استقلال، کیفیت حسابرسی و... است.

بنا بر تبصره ۲ ماده ۱۰ دستورالعمل مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس مصوب ۸۶/۵/۸ شورای عالی بورس، موسسات حسابرسی مجلز نیستند بعد از گذشت چهارسال، دوباره سمت حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت واحد را پیذیرند (قانون بازار سرمایه) در بازار سرمایه سود یکی از متغیرهای کلیدی برای توضیح تعییرات بازده سهام تلقی می شود. در مطالعات بازار سرمایه، محتوای اطلاعاتی سایر متغیرهای اطلاعاتی شرکت نیز بر حسب رابطه با بازده سهام ارزیابی می گردد. محققانی چون دوپاچ و همکارانش (۱۹۸۶)، تنو (۱۹۹۲)، پیتمن و فورتین (۲۰۰۴)، فلیکس و همکارانش (۲۰۰۵) و

همکارانش (۲۰۰۲) دوره تصدی حسابرس را معیاری برای کیفیت حسابرسی قلمداد می کند. وی معتقد است؛ حسابرسان با دوره تصدی بالا در شرکت، آگاهی و شناخت بیشتری نسبت به محیط فعالیت، کنترلهای داخلی و سیستم حسابداری شرکت دارند. این مزیت اطلاعاتی، حسابرس را در کشف مدیریت سود و سایر فعالیتهای غیرقانونی شرکت یاری می دهد. برخی دیگر همچون گوش و مون (۲۰۰۵) بر این باورند که تعاملات طولانی مدت حسابرس و صاحبکار منجر به کاهش استقلال حسابرس و کیفیت حسابرسی می گردد. گروهی دیگر دفعات انتشار گزارش مردود و مشروط حسابرس را به عنوان معیاری از کیفیت حسابرسی تلقی می کنند. حسابرسانی که خدمات با کیفیت بالا عرضه می کنند، دفعات انتشار گزارشهای مردود و مشروط بیشتری دارند زیرا نگران از دست رفتن فرصتهای حسابرسی صاحبکاران خود نیستند، در حالیکه در شرکتهای حسابرسی با کیفیت پائین، دفعات انتشار گزارشهای مردود و مشروط کمتر است. با این وجود، اغلب محققین معتقدند اندازه شرکت حسابرسی‌ها نام تجاری آن می تواند معیار مناسبی برای کیفیت حسابرسی تلقی گردد. نمازی و همکاران (۱۳۹۰) از دومعيار اندازه حسابرس و دوره تصدی حسابرس برای تعیین کیفیت حسابرسی استفاده کردند و دریافتند پیومندیریت سود و اندازه حسابرس رابطه مثبت ولی غیر معنی دار و بین مدیریت سود و دوره تصدی حسابرس رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

تغییر حسابرس و واکنش بازار

یافته های برخی تحقیقات نشان می دهد، حسابرسی با کیفیت بالا مانع از دستکاری اعلام تعهدی توسط مدیریت می شود. مدیریت شرکت برای دستیابی به سود مورد نظر از طریق دستکاری ارقام حسابداری ممکن است اقدام به تغییر حسابرسی با کیفیت کمتر نماید تا از اختیارات بیشتری برای دستکاری اعلام تعهدی و تعدیل سود قابل گزارش برخوردار باشد. همچنین در شرایطی که حسابرس گزارشهای مردود و مشروط منتشر می کند، احتمال زیادی وجود دارد که مدیریت اقدام به تغییر حسابرس نماید، یعنی تغییر از حسابرس با کیفیت بالا به

داوطلبانه) انجام می دهد. برخی افراد باور دارند که چنین عملی، تصمیم‌گیری را خدشه دار می نماید و کیفیت سود را کاهش می دهد.

تحقیقات متعددی موید بر اعمال مدیریت سود در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. (نوروش و همکاران (۱۳۸۴)، مشایخی و صفری (۱۳۸۵) و خدادادی و جانی (۱۳۹۰)). یکی از مکانیزم های اصلی کنترل و کشف مدیریت سود در بازار سرمایه، حسابرسان مستقل می باشند. ارزش افزوده حسابرسی متشكل از دو بعد است. بعد کنترل و بعد اعتبار بخشی. از دیدگاه اعتباربخشی، حسابرسی بر اعتبار اطلاعات می افزاید؛ زیرا استفاده کنندگان می توانند مطمئن باشند که عوامل کنترلی بر فرایند گزارشگری حاکم و باعث بهبود کیفیت اطلاعات شده است و در نتیجه استفاده کنندگان و استفاده آنان از اطلاعات حسابداری به شکوفایی کامل ارزش نهفته اطلاعات حسابداری منجر می شود. سرمایه گذاران با توجه به پیچیدگی اطلاعات حسابداری و آگاهی از اینکه مدیران با دستکاری اعلام تعهدی، سود حسابداری را در راستای تحقق منافع خود مدیریت می کنند، به صورتهای مالی حسابرسی شده و گزارش حسابرس درباره مطلوب بودن صورتهای مالی از تمام جنبه های حائز اهمیت اتفکار می کنند. مطالعات تجربی نشان داده است، توانایی حسابرس در شناسایی روشهای مدیریت سود، آگاهی نسبت به سطح تعهدات در شرکتهای هم صنعت شرکت مورد رسیدگی و در خود آن شرکت متوجه کیفیت فرایند اجرای حسابرسی می باشد. هرچه کیفیت حسابرسی در سطح بالاتری باشد، میزان مدیریت سود کمتر، کیفیت سود و قابلیت اتفکار صورتهای مالی بالاتر خواهد بود. (بکر و همکاران (۱۹۹۸)، چان و ونگ (۲۰۰۲)، بدارد و جانسون (۲۰۰۴)، کرمی و همکاران (۱۳۹۰)). کیفیت حسابرسی از منظر محققان مختلف براساس معیارهای متنوعی شناسایی شده است. برای مثال یافته هایی آنجلوا (۱۹۸۱) و لینوکس (۱۹۹۹) نشان داد، کیفیت حسابرسی با اندازه شرکت حسابرسی رابطه مثبتی دارد. شرکتهای حسابرسی بزرگ منابع بیشتری در اختیار دارند و خدمات حسابرسی را بهتر از شرکتهای حسابرسی کوچک ارائه می دهند. جانسون و

گذاران به اخبار سود به کیفیت و قابلیت اتکا سود گزارش شده بستگی دارد. تئو و نگ (۱۹۹۳) فرض کردند، سرمایه گذاران صورت‌های مالی شرکت‌هایی که با ۸ بزرگ حسابرسی (شرکت‌های حسابرسی با کیفیت بالا) شده اند را دارای کیفیت و قابلیت اتکا بیشتر می‌دانند. درنتیجه واکنش قیمت سهام به سود غیرمنتظره شرکت‌های حسابرسی شده توسط ۸ بزرگ بیش از سایرین خواهد بود. در رابطه با این فرضیه آنها دریافتند که ضریب واکنش سود شرکت‌های حسابرسی شده توسط ۸ بزرگ بطور قابل ملاحظه‌ای بالاتر از دیگر شرکت‌ها می‌باشد. نتایج مشابهی در تحقیقات کرشنان (۲۰۰۳)، فلیکس و همکارانش (۲۰۰۵) و ویو (۲۰۰۶) نشان داد شرکت‌های حسابرسی شده توسط شرکت‌های بزرگ حسابرسی دارای ارزش بیشتری از منظر سرمایه گذار بوده و ضریب واکنش سود بالاتری دارند. بولو و همکاران (۱۳۸۹) نشان می‌دهند، تغییر حسابرس مستقل بر رتبه شفافیت اطلاعاتی شرکت‌ها و تعدیلات سنواتی تاثیری ندارد.

۳- فرضیات پژوهش

مهتمرين نقش حسابرسان برای فعالان بازار سرمایه و سرمایه گذاران اطمینان بخشی نسبت به اطلاعات ارائه شده توسط مدیر می‌باشد. صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط شرکت‌های حسابرسی دارای کیفیت بالا از قابلیت اتکا بیشتری برخوردار هستند و ارزش واقعی شرکت را بهتر منعکس می‌کنند. همانطور که قبل ذکر شد، یکی از مهمترین معیارهای کیفیت حسابرسی، اندازه موسسه حسابرسی می‌باشد. نتایج تجربی تحقیقات مختلف نشان می‌دهد، شرکت‌های حسابرسی بزرگ، خدمات حسابرسی با کیفیت بالا و اطمینان بخشی بیشتری به سرمایه گذار در باره صورت‌های مالی شرکت مورد حسابرسی ارائه می‌دهند. تئو و نگ (۱۹۹۳) و بالسام و همکارانش (۲۰۰۳) دریافتند، کیفیت حسابرسی با میزان مدیریت سود رابطه معکوس و با ضریب واکنش سود رابطه مثبت دارد. آنها معتقدند که اخبار سود منجر به واکنش بیشتر قیمت سهام خواهد شد؛ هنگامی که سرمایه گذاران سود گزارش شده را از کیفیت و قابلیت اتکا بیشتری برخوردار بدانند. در شرکت‌هایی که دارای سود غیرمنتظره مثبت هستند و

حسابرس با کیفیت پائین . زیرا دریافت اظهار نظر مردود یا مشروط تاثیر منفی بر قیمت سهام شرکت داشته و تامین وجهه مورد نیاز برای فعالیت شرکت را مختل می‌کند. بنابراین، انتخاب یا تغییر حسابرس بر کیفیت حسابرسی تاثیر داشته که دیدگاه سرمایه گذار درباره قابلیت اتکا صورت‌های مالی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. هرچه کیفیت حسابرسان انتخابی شرکت کمتر باشد، قابلیت اتکاء صورت‌های مالی کمتر و محتوای اطلاعاتی ارقام حسابداری گزارش شده کمتر خواهد بود. تغییر حسابرس به احتمال قوی مدیریت سود در گزارش‌های مالی و کیفیت پائین سود گزارش شده را نشان می‌دهد. چنی و فیلیپیچ (۲۰۰۲) دریافتند، هنگامی که تغییر حسابرس شرکت از $\frac{5}{4}$ شرکت بزرگ حسابرسی به سایر شرکت‌های حسابرسی به بازار سرمایه اعلام می‌شود، بازار کاهش قیمت سهام و بازده بازار را نشان می‌دهد زیرا سرمایه گذاران انتظار دارند محتوای اطلاعاتی سود گزارش شده کاهش یابد. تغییر حسابرس بعد از انتشار اظهار نظر حسابرس خبر بد برای بازار تلقی می‌شود زیرا انگیزه مدیر برای انتصاب حسابرس جدید را دریافت اظهار نظر مقبول از حسابرسی با کیفیت کمتر را نشان می‌دهد. چن و همکارانش (۲۰۰۱) دریافتند رابطه منفی بین اظهار نظر مشروط و بازده بازار وجود دارد.

کیفیت سود بر اساس واکنش بازار به سود گزارش شده شرکت‌ها آزمون می‌شود. برخی تحقیقات بازار سرمایه ضریب واکنش سود را مورد استفاده قرار می‌دهند تا برای آزمون واکنش بازار به سود گزارش شده یا کیفیت حسابرسی و تغییر حسابرس بکاربرند. ضریب واکنش سود ارتباط بین بازده بازار و تغییرات سود را نشان می‌دهد و به عنوان ضریب رگرسیون بازده غیر عادی با تغییرات سود برآورد می‌گردد. ضریب واکنش سود معیاری از میزان واکنش قیمت سهام به اخبار جدید سود می‌باشد. هلساسون و ورکچیا (۱۹۸۸) نشان دادند، رابطه مثبتی بین میزان واکنش قیمت سهام و کیفیت اطلاعات حسابداری وجود دارد که کیفیت اطلاعات حسابداری رابطه مثبتی با کیفیت حسابرسی دارد. (نسون و همکاران (۲۰۰۲) و گوش و مون (۲۰۰۵)). تئو و نگ (۱۹۹۳) و بالسام و همکارانش (۲۰۰۳) بیان کردند که پاسخ سرمایه

بازار ضریب واکنش سود بیشتری برای شرکتهای دارای اخبار بد و ضریب واکنش سود کمتری برای شرکتهای دارای اخبار خوب خواهد داشت. به منظور آزمون اثر تغییر حسابرس بر ضریب واکنش سود فرضیات زیر مطرح می‌گردد:

فرضیه دوم: در شرکتهای دارای سود غیرمنتظره مثبت (منفی)، شرکتهایی که تغییر به حسابرس بزرگتر داشتند از ضریب واکنش سود بیشتری (کمتری) برخوردار می‌باشند.

فرضیه سوم: در شرکتهای دارای سود غیرمنتظره مثبت (منفی)، شرکتهایی که تغییر به حسابرس کوچکتر داشتند از ضریب واکنش سود کمتری (بیشتری) برخوردار می‌باشند.

۴- روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر، توصیفی از نوع مقایسه‌ای اکتشافی است. برای جمع‌آوری داده‌ها از روش کتابخانه‌ای و برای آزمون فرضیات از آزمون‌های استنباطی آماری استفاده شده است.

جامعه آماری این تحقیق تمام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است که از ابتدای سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۹ در بورس فعال بوده‌اند. تعداد شرکتهای فعال در بورس تهران در ابتدای سال ۱۳۸۶ حدود ۴۳۰ شرکت بوده است. برای انتخاب نمونه آماری، که نماینده مناسبی برای جامعه آماری مورد نظر باشد در ابتدای شرکتهای جامعه آماری مورد بررسی قرار گرفت و شرکتهایی که ویژگیهای زیر را نداشت از نمونه حذف شد.

- ۱) شرکت جزء شرکتهای واسطه‌گری مالی نباشد.
- ۲) پایان سال مالی شرکت آخر اسفند باشد.
- ۳) شرکت در طول دوره تحقیق، تغییر سال مالی نداشته باشد.
- ۴) در طی دوره تحقیق، شرکت وقفه معاملاتی بیش از شش ماه نداشته باشد.
- ۵) شرکت تغییر حسابرس را تجربه کرده باشد.
- ۶) اطلاعات مورد نیاز در مورد اینگونه شرکتها در محدوده قلمرو زمانی تحقیق در بانکهای اطلاعاتی در دسترس باشد.

توسط شرکتهای حسابرسی بزرگ حسابرسی شده اند، سرمایه گذاران سود گزارش شده را محافظه کارانه ترازیابی می‌کنند و واکنش بیشتری نسبت به اعلام سود این شرکتها خواهند داشت. در نتیجه ضریب واکنش سود برای شرکتهای حسابرسی شده توسط شرکتهای بزرگ حسابرسی بالاتر است. اثر سود غیرمنتظره بر ضریب واکنش سود شرکتهای حسابرسی شده توسط حسابرسان کوچک منفی خواهد بود. به منظور آزمون اثر کیفیت حسابرسی بر ضریب واکنش سود، فرضیه زیر مطرح می‌شود:

فرضیه اول: در شرکتهای با سود غیرمنتظره مثبت (منفی) که توسط شرکتهای حسابرسی بزرگ حسابرسی شده اند؛ ضریب واکنش سود نسبت به شرکتهای که توسط شرکتهای حسابرسی کوچک حسابرسی شده اند بیشتر (کمتر) است.

عدم تقارن اطلاعاتی منجر به تقاضا برای افزایش اثربخشی راهبری شرکتی و مکانیزم‌های گزارشگری مالی می‌شود تا از این طریق قابلیت اتکا صورتهای مالی افزایش یابد. انتخاب حسابرس دارای کیفیت بالا می‌تواند گام مثبتی در این راستا باشد. کیفیت حسابرسی درباره ارزش اطلاعاتی حسابرس و سطح اطمینان بخشهای صورتهای مالی علامت دهنده می‌کند. این مساله درباره تغییر حسابرس نیز صدق می‌کند. هنگامی که شرکت حسابرس خود را تغییر می‌دهد این تغییر می‌تواند به حسابرس دارای کیفیت بالا و یا حسابرس با کیفیت پائین صورت گیرد. در صورت تغییر به حسابرسی با کیفیت بیشتر؛ سرمایه گذار آن را به عنوان عدم تمایل مدیر برای دستکاری ارقام حسابداری و مدیریت سود تفسیر می‌کند. بالعکس، در صورت تغییر به حسابرس با کیفیت کمتر، سرمایه گذار با توجه به سازش پذیری بیشتر حسابرس با کیفیت کمتر امکان دستکاری اقلام صورتهای مالی و افزایش سود گزارش شده توسط مدیر را انتظار دارد. لذا هنگامی که تغییر حسابرس در جهت افزایش کیفیت حسابرسی رخ می‌دهد، انتظار می‌رود بازار عکس المل مثبت نشان داده و ضریب واکنش سود برای این شرکتها با وجود اخبار خوب سود بالاتر باشد. هنگامی که تغییر حسابرس به حسابرس دارای کیفیت کمتر رخ می‌دهد،

=OPI اگر شرکت در سال t اظهار نظر مشروط یا محدود از حسابرس دریافت کرد؛ یک و در غیر این صورت صفر =MB نسبت ارزش بازار سهام شرکت به ارزش دفتری در پایان سال قبل =ABBETA قدر مطلق بتا به عنوان ریسک شرکت

با توجه به مجموع شرایط یاد شده تعداد ۱۵۶ مشاهده شرکت- سال به عنوان نمونه آماری انتخاب شد. به منظور ازمون فرضیات تحقیق لازم است، مشاهدات بر حسب سود غیرمنتظره به دو دسته تغییرات مثبت و منفی تقسیم شوند.

مدل فوق عواملی نظیر اظهار نظر حسابرس، رشد و ریسک شرکت که ممکن است بضریب واکنش سود اثرگذار باشد، کنترل می نماید. دوچار و همکارانش (۱۹۸۶) و فرانسیس و کریشنان (۱۹۹۹) دریافتند، اظهار نظر حسابرس با واکنش قیمت سهام رابطه منفی دارد. شواهد تجربی تحقیق چن و همکارانش (۲۰۰۱) نشان داد، رابطه منفی بین گزارش مشروط حسابرس و واکنش شواهد تجربی مطالعات گوش و همکارانش (۲۰۰۵) و ارتیمور و همکارانش (۲۰۰۳) نشان داد، ضریب واکنش سود برای شرکتهای در حال رشد بطور قابل ملاحظه ای بیشتر از شرکتهای فاقد رشد می باشد. این یافته ها نشان می دهد، سرمایه گذاران اهمیت بیشتری برای سود شرکتهای در حال رشد قائل هستند. مدل تنزیل سود سهام فرض می کند، قیمت سهام ریسک بطور منفی با یکدیگر رابطه دارند؛ زیرا هرچه نرخ ریسک شرکت بیشتر باشد قیمت سهام کمتری حاصل خواهد شد. بنابراین، نسبت ارزش بازار سهام به ارزش دفتری آن برای کنترل رشد شرکت بکار رفته است. یافته های تحقیقات تجربی درباره ضریب واکنش سود، نظیر کولینز و کوتاری (۱۹۸۹) و استون و زمیسکی (۱۹۸۹) نشان می دهد، ضریب واکنش سود با ریسک شرکت بطور منفی در ارتباط است. هرچه ریسک شرکت بیشتر باشد، ضریب واکنش سود کمتر خواهد بود. لذا از قدر مطلق بتا شرکت به عنوان معیار ریسک در مدل استفاده شده است. بنابراین انتظار می رود، برای شرکتهای دارای سود غیرمنتظره ضرایب β_6 , β_5 و β_8 منفی و β_7 مثبت باشد. در

۵- مدل پژوهش و متغیرهای آن

همانطور که قبلا ذکر شد، کیفیت حسابرسی و تغییر حسابرس رابطه معکوس با ضریب واکنش سود بر حسب علامت سود غیرمنتظره دارد. لذا تمام مشاهدات تحقیق بر حسب علامت سود غیرمنتظره به دو دسته تقسیم شدند. با توجه به اینکه نقش تحلیل گران در بازار سرمایه ایران پرنگ و محسوس نیست، از مدل گام تصادفی در اجرای آزمون ها استفاده شده است. طبق مدل گام تصادفی، سود سال بعد به عنوان سود انتظار تلقی می شود. در نتیجه سود غیرمنتظره از تفاوت سود سال جاری با سود سال قبل حاصل می شود. به منظور حذف اثر اندازه شرکت، سود غیرمنتظره با ارزش بازار سهام تعديل می شود. در این تحقیق، به منظور آزمون فرضیات تحقیق از مدل بکار رفته در تحقیق لین و همکارانش (۲۰۰۹) به شرح زیر استفاده شده است:

$$\text{CAR} = \beta_0 + \beta_1 \Delta E + \beta_2 T_6 * \Delta E + \beta_3 S_U * \Delta E + \beta_4 S_D * \Delta E + \beta_5 OPI + \beta_6 OPI * \Delta E + \beta_7 MB * \Delta E + \beta_8 ABBETA * \Delta E + \varepsilon$$

که در آن:

=CAR بازده غیرعادی که از تفاوت بازده شرکت در روز اعلام سود (روز صفر) و روز بعد (روز یک) حاصل می شود.

=DE سود غیرمنتظره سالانه، تفاوت سود سال t با سود سال $t-1$ تقسیم بر ارزش بازار سهام در سال t

=T6 اگر حسابرس شرکت در سال t یکی از ۶ حسابرس بزرگ باشد؛ یک و در غیر این صورت صفر

=SU اگر شرکت در سال t تغییر به حسابرس بزرگتر دارد؛ یک و در غیر این صورت صفر

=SD اگر شرکت در سال t تغییر به حسابرس کوچکتر دارد؛ یک و در غیر این صورت صفر

بازار در این بازه زمانی بین ۹/۶۴ و ۱۰/۳۲ می باشد. براساس نسبت های بدست آمده احتمال دریافت اظهار نظر مقبول در شرکتهای دارای سود غیرمنتظره مثبت بیش از شرکتهای دارای سود غیرمنتظره منفی می باشد. نتایج جداول (ب) ۱ و ۲ همبستگی متغیرها را به ترتیب در شرکتهای دارای سود غیرمنتظره مثبت و منفی نشان می دهد. همانطور که مشاهده می شود در شرکت های دارای سود غیرمنتظره مثبت بازده غیر عادی با (ΔE سود غیرمنتظره) و (SU) تغییر به حسابرس بزرگتر رابطه مثبت و معناداری و با ABBETA رابطه منفی و معناداری دارد. همبستگی بین متغیرهای مستقل تحقیق بالا نبوده و بیش از ۰/۴۱۱ نمی باشد. در شرکتهای دارای سود غیرمنتظره منفی بازده غیرعادی با (ΔE و SU) رابطه مثبت و معناداری دارد. همبستگی بین متغیرهای مستقل تحقیق بالا نبوده و بیش از ۰/۲۳۸ نمی باشد. بنابراین، مشکل همبستگی بین متغیرها در این مدل وجود ندارد.

حالی که برای شرکتهای علامت ۷ و ۸ β برای این شرکتها قابل پیش بینی نمی باشد.

۶- نتایج پژوهش

۶-۱- آمار توصیفی

در جدول (الف) ۱ و ۲ به ترتیب آمار توصیفی و همبستگی متغیرهای تحقیق برای شرکتهای دارای سود غیرمنتظره مثبت و منفی ارائه شده است. از کل مشاهدات تحقیقدار حدود ۵۰ درصد دارای سود غیرمنتظره مثبت و ۵۰ درصد دارای سود غیرمنتظره منفی می باشند. مشاهدات تحقیق نشان می دهد، طی سه سال اخیر حدود ۱۱ درصد شرکتهای دارای سود غیرمنتظره مثبت توسط حسابرسان بزرگ حسابرسی شده اند و ۴۰ درصد آنها اظهار نظر مقبول دریافت نموده اند. در شرکتهای دارای سود غیرمنتظره منفی حدود ۲۰ درصد توسط حسابرسان بزرگ حسابرسی شده اند و ۳۵ درصد آنها اظهار نظر مقبول دریافت نموده اند. بازده غیرعادی

جدول (الف). آمار توصیفی متغیرهای مدل برای شرکتهای دارای سود غیرمنتظره مثبت

متغیر	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	تعداد مشاهدات	
CAR	-۹/۶۴	۲/۲۲	۲/۶۱	۸/۰۹	۶۴	
ΔE	۰/۰۰	۰/۷۵	۰/۲۰	۰/۴۰	۶۴	
T6	۰/۰۰	۱/۰۰	۰/۰۹	۰/۲۹	۶۴	
SU	۰/۰۰	۱/۰۰	۰/۱۱	۰/۳۱	۶۴	
SD	۰/۰۰	۱/۰۰	۰/۹۱	۰/۲۹	۶۴	
OPI	۰/۰۰	۱/۰۰	۰/۶۱	۰/۴۹	۶۴	
MB	-۱۰/۳۱	۳۰/۳۰	۲/۸۷	۴/۴۶	۶۴	
ABBETA	-۰/۲۴	۳/۷۷	۰/۷۵	۰/۸۳	۶۴	

جدول (ب). ماتریس همبستگی متغیرهای تحقیق

	CAR	ΔE	T6	SU	SD	OPI	MB	ABBETA
CAR	۱/۰۰۰							
ΔE	۰/۳۵۱**	۱/۰۰۰						
T6	۰/۱۶۵**	۰/۰۲۰	۱/۰۰۰					
SU	۰/۱۸۴**	-۰/۰۴۰	۰/۳۱۸**	۱/۰۰۰				
SD	۰/۱۶۵	۰/۰۲۰	-۰/۰۸۰**	-۰/۲۱۸**	۱/۰۰۰			
OPI	۰/۲۷۳*	۰/۰۷۰	۰/۱۴۸	۰/۱۷۸	-۰/۱۴۸	۱/۰۰۰		
MB	-۰/۰۷۷	۰/۱۸۸	۰/۴۱۱**	۰/۳۹۸**	-۰/۴۱۱**	۰/۰۲۷	۱/۰۰۰	
ABBETA	-۰/۲۳۸**	-۰/۰۶۹	۰/۱۰۴	۰/۰۶۲	-۰/۱۰۴	۰/۱۸۶	-۰/۰۲۶	۱/۰۰۰

جدول(الف). آمار توصیفی متغیرهای مدل برای شرکتهای دارای سود غیرمنتظره منفی

متغیر	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	تعداد مشاهدات
CAR	-۴/۵۰	۱۰/۳۲	-۲/۳۴	۶/۸۶	۶۲
ΔE	-۲۱/۰۴	۰/۰۰	-۰/۵۴	۲/۶۶	۶۲
T6	۰/۰۰	۱/۰۰	۰/۲۱	۰/۴۱	۶۲
SU	۰/۰۰	۱/۰۰	۰/۲۴	۰/۴۳	۶۲
SD	۰/۰۰	۱/۰۰	۰/۷۹	۰/۴۱	۶۲
OPI	۰/۰۰	۱/۰۰	۰/۶۵	۰/۴۸	۶۲
MB	۰/۰۶	۸/۹۲	۱/۹۳	۱/۹۰	۶۲
ABBETA	۰/۰۱	۲۶/۱۳	۱/۵۱	۳/۷۰	۶۲

جدول(ب). ماتریس همبستگی متغیرهای تحقیق

	CAR	ΔE	T6	SU	SD	OPI	MB	ABBETA
CAR	۱/۰۰۰							
ΔE	۰/۰۵۱**	۱/۰۰۰						
T6	۰/۱۷۵*	-۰/۲۵۹*	۱/۰۰۰					
SU	۰/۱۱۹**	-۰/۲۳۹	۰/۱۱۲**	۱/۰۰۰				
SD	۰/۱۷۵*	-۰/۲۵۹*	-۰/۴۸۰**	-۰/۲۱۲**	۱/۰۰۰			
OPI	۰/۲۳۸*	۰/۱۸۲	۰/۰۵۱	۰/۱۰۴	-۰/۰۵۱	۱/۰۰۰		
MB	-۰/۱۱۲	۰/۰۸۲	-۰/۲۳۰**	-۰/۲۵۶**	۰/۲۳۰**	۰/۰۲۱	۱/۰۰۰	
ABBETA	۰/۱۶۸**	۰/۰۶۸	۰/۰۳۰	۰/۰۲۲	-۰/۰۳۰	-۰/۰۷۱	-۰/۱۸۷	۱/۰۰۰

بالاتری نسبت به دیگر شرکتها برخوردار هستند. تغییر به حسابرس بزرگتر بیانگر افزایش کیفیت سود بوده و منجر به افزایش قیمت سهام می‌شود. در رابطه با فرضیه سوم، β_4 منفی و معنادار می‌باشد. این نشان می‌دهد، سرمایه گذاران که به سهام شرکتهای دارای اخبار خوب توجه بیشتر دارند، چنانچه سود گزارش شده این شرکتها توسط حسابرسان کوچک باشد احتمال وجود مدیریت سود را بیشتر دانسته و واکنش به نسبت کمتری به اخبار خوب این شرکتها نشان می‌دهند. β_6 منفی و معنادار می‌باشد که نشان می‌دهد، بین اظهار نظر مشروط حسابرس و بازده غیر عادی رابطه منفی وجود دارد. β_7 مثبت است که نشان می‌دهد، سرمایه گذاران برای شرکتهای دارای فرصتهای رشد بالقوه ارزش بیشتری قائل هستند. درنتیجه، ضریب واکنش سود این شرکتها نسبت به دیگر شرکتها بیشتر است. β_8 منفی و معنادار می‌باشد. این دلالت بر ضریب واکنش سود کمتر برای شرکتهای ریسک بیشتر می‌کند.

۶-آزمون فرضیات پژوهش

جدول ۳ نتایج مدل رگرسیون تحقیق را برای شرکتهای دارای سود غیرمنتظره مشتبه نشان می‌دهد. آماره F، $۷/۲۹۵$ در سطح معناداری $۰/۰۰۰$ می‌باشد. R² مدل $۰/۴۴/۴$ و آماره دوربین واتسون آن $۱/۸۸$ میباشد. در نتیجه، مدل به لحاظ آماری برای پیش‌بینی بازده غیر عادی کاملاً معتبر است. ضریب ΔE مثبت و معنادار بوده که نشان از محتوای اطلاعاتی سود حسابداری برای سرمایه گذاران بازار سرمایه تهران دارد. در رابطه با فرضیه اول تحقیق، β_2 مثبت و معنادار می‌باشد. این نشان می‌دهد، شرکتهای حسابرسی شده توسط شرکتهای بزرگ حسابرسی از ضریب واکنش سود بالاتری برخوردار هستند. سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار تهران سود گزارش شده توسط حسابرسان بزرگ را در مقایسه با سایر حسابرسان از سطح مدیریت سود کمتری و دارای قابلیت اتکا بیشتری می‌دانند. در رابطه فرضیه دوم، β_3 مثبت و معنادار می‌باشد. این نشان می‌دهد، شرکت‌هایی که تغییر به حسابرس بزرگتر دارند، از ضریب واکنش سود

جدول ۳. نتایج مدل (۱) برای شرکتهای دارای سود غیرمنتظره مثبت

$CAR = \beta_0 + \beta_1\Delta E + \beta_2T6 * \Delta E + \beta_3SU * \Delta E + \beta_4SD * \Delta E + \beta_5OPI + \beta_6OPI * \Delta E + \beta_7MB * \Delta E + \beta_8ABBETA * \Delta E + \varepsilon$									
متغیر	β_0	ΔE	$T6 * \Delta E$	$SU * \Delta E$	$SD * \Delta E$	OPI	$OPI * \Delta E$	$MB * \Delta E$	$BBETA * \Delta E$
ضریب	۱/۳۴۴	۲۰/۸۰۶	۲۶/۴۷	۱۴/۶۱۸	-۵/۶۷۰	-۰/۳۲۵	-۱۰/۹۳۱	۰/۱۷۷	-۰/۷۶۲
آماره t	۱/۳۱۰	۶/۱۶۷***	۲/۱۳۳**	۲/۰۱۱**	-۰/۶۲۶**	-۰/۲۶۲	-۱/۱۹۸**	۰/۱۱۷	۰/۰۸۷*
ضریب تعیین تعديل شده				٪۴۴/۴	سطح معناداری مدل				٪۰۰۰
آماره دوربین واتسون				۱/۸۸	آماره F				۷/۲۹۵

جدول ۴. نتایج مدل (۱) برای شرکتهای دارای سود غیرمنتظره منفی

$\varepsilon + \Delta E * 8ABBETA \beta_5OPI + \beta_6OPI * \Delta E + \beta_7MB * \Delta E + CAR = \beta_0 + \beta_1\Delta E + \beta_2T6 * \Delta E + \beta_3SU * \Delta E + \beta_4SD * \Delta E + \beta_5OPI * \Delta E + \beta_6OPI * \Delta E + \beta_7MB * \Delta E + \beta_8ABBETA * \Delta E + \varepsilon$									
متغیر	β_0	ΔE	$T6 * \Delta E$	$SU * \Delta E$	$SD * \Delta E$	OPI	$OPI * \Delta E$	$MB * \Delta E$	$\Delta E * BBETA$
ضریب	۰/۱۶۹	۲۳/۸۰۶	-۰/۲۹۸	-۲۳/۴۹۲	۱۷/۸۵۲	-۲/۵۴۰	۱/۱۴۱	۲/۵۶۵	-۴/۵۶۰
آماره t	۰/۱۷۸	۲/۳۴۸***	-۱/۶۱۰****	-۲/۳۳۸***	۱/۸۱۲*	-۲/۰۰۰***	۰/۲۶۲	۱/۸۸۵*	-۲/۷۱۴***
ضریب تعیین تعديل شده				٪۱۴/۷	سطح معناداری مدل				٪۰۰۳
آماره دوربین واتسون				۱/۶۰	آماره F				۲/۳۱۸

بوده ولی معنادار نمی باشد. این نشان می دهد، شرکتهایی که اظهار نظر مشروط دریافت می کنند با کاهش بیشتر قیمت سهام مواجه خواهند شد. ضرایب β_7 و β_8 مشابه با شرکت های دارای سود غیرمنتظره مثبت می باشد.

۷- نتیجه گیری و بحث

پدیده چرخش موسسات و شریک حسابرسی که در سال های اخیر به زمینه مهمی در تحقیقات و مباحث حرفه ای اغلب کشورهای پیشرفتی تبدیل شده است، یکی از راهکارهای عملی و مورد توصیه برای حل مساله استقلال حسابرسان و قابلیت اعتماد بیشتر به گزارش های مالی شرکت ها است. تجارت مراجع حرفه ای و بورس های اوراق بهادار اغلب کشورها حکایت از آن دارد که فرآیند چرخش موجب می شود نگاهی تازه هر ذهن استفاده کنندگان نسبت به جایگاه حسابرسی متبار شود و این فرآیند ضمن قطع ارتباط بلند مدت حسابرس - صاحبکار، موجبات حفظ استقلال حسابرسان را فرآهم می آورد. در این تحقیق، پاسخ سرمایه گذاران به کیفیت حسابرسی و تغییر حسابرس در بورس اوراق بهادار تهران بررسی گردید. از ضریب واکنش سود به منظور آزمون پاسخ سرمایه گذاران به کیفیت حسابرسی و تغییر حسابرس استفاده شد. سه فرضیه در رابطه با ضریب واکنش سود

جدول ۴ نتایج مدل تحقیق را برای شرکتهای دارای سود غیرمنتظره منفی نشان می دهد. آماره F، آماره R2 در سطح معناداری ۰/۰۳۳، ۰/۱۴۷ و آماره دوربین واتسون آن ۱/۶۰ می باشد. در نتیجه، مدل به لحاظ آماری از اعتبار کافی برخوردار است. همچون شرکت های دارای سود غیرمنتظره مثبت، در شرکت های دارای سود غیرمنتظره منفی ضریب ΔE مثبت و معنادار می باشد.

ضریب β_2 منفی و معنادار می باشد. بدین معنا که شرکت های حسابرسی شده توسط شرکت های بزرگ کاهش قیمت کمتری علی رغم اخبار بد خواهند داشت و این نتیجه موید فرضیه اول تحقیق می باشد. در رابطه با فرضیه دوم و سوم، β_3 و β_4 به ترتیب منفی و مثبت می باشند. این نتایج نشان میدهد، تغییر حسابرسنوعی علامت دهنی به بازار تلقی می شود. تغییر به حسابرس بزرگتر نشان از محافظه کاری بیشتر سود گزارش شده و افزایش کیفیت آن دارد. بنابراین، در شرکتهایی که تغییر به حسابرس بزرگتر را تجربه کرده اند کاهش قیمت سهام علی رغم وجود اخبار بد کمتر خواهد بود. بالعکس، تغییر به حسابرس کوچکتر میزان محافظه کاری سود گزارش شده را کمتر نشان می دهد و منجر به تشديد اخبار منفی و کاهش بیشتر قیمت سهام می گردد. ضریب β_6 مثبت

- شده در بورس اوراق بهادار تهران ". پژوهش های حسابداری مالی ، شماره ۷. ص ۹۶-۷۷
- ۳) سازمان بورس اوراق بهادار (۱۳۸۶). "دستورالعمل مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار" ، تهران.
- ۴) مشایخی، بیتا و صفری، مریم (۱۳۸۵). " وجه نقد ناشی از عملیات و مدیریت سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۴. ص ۵۴-۳۵
- ۵) ملانظری، مهناز و سانا ز کریمی زند (۱۳۸۶)، "بررسی ارتباط بین هموارسازی سود با اندازه شرکت و نوع صنعت در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران" ، بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۷. ص ۱۰۰-۸۳
- ۶) نمازی، محمد؛ بایزیدی، انور و سعید جبارزاده کنگرلویی (۱۳۹۰)" بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". تحقیقات حسابداری، سال سوم، شماره ۹، ص ۷
- ۷) نوروش، ایرج؛ سپاسی، سحر و محمد رضا نیک بخت، (۱۳۸۴)، " بررسی مدیریت سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران ". علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، شماره ۴۳، ص ۱۷۷-۱۶۵
- 8) Abarbanell, J. and R. Lehavy, "Can Stock Recommendations Predict Earnings Management and Analysts' Earnings Forecast Error?," Journal of Accounting Research 41(2003), pp. 1-31.
- 9) Balsam, S., J. Krishnan and J.S. Yang, "Auditor Industry Specialization and Earnings Quality," Auditing: A Journal of Practice & Theory 22(2) (2003), pp. 71-97.
- 10) Beck, P.J. and M.G.H. Wu, "Learning by Doing and Audit Quality," Contemporary Accounting Research 23(1) (2006), pp. 1-36.
- 11) Bedard, J.C. and K.M. Johnstone, "Earnings Manipulation Risk, Corporate Governance Risk, and Auditors' Planning and Pricing Decisions," The Accounting Review 79(2) (2004), pp. 277-304.
- 12) Chan, D.K. and K.P. Wong, "Scope of Auditors' Liability, Auditor Quality, and Capital Investment," Review of Accounting Studies 7(1) (2002), pp. 97-122.

برای دو نوع تغییر حسابرس در شرکت های دارای اخبار خوب و اخبار بد سود آزمون و مورد تائید قرار گرفت. شرکت هایدارای سود غیرمنتظره مثبت (منفی) که توسط حسابرسان بزرگ حسابرسی شده اندو یا به آنها تغییر یافته اند، ضریب واکنش سود بالاتری (پائین تری) دارند. شرکت های دارای اخبار خوب (بد) سود که به حسابرس کوچکتر تغییر یافته اند از ضریب واکنش سود کمتری (بیشتری) برخوردارند. یافته های تجربی تحقیق نشان می دهد، سرمایه گذاران بازار سرمایه تهران به کیفیت سود با توجه به محتوای اطلاعاتی آن اهمیت می دهند. همچنین یافته ها دلالت بر مناسب بودن اندازه حسابرس به عنوان معیار کیفیت حسابرسی داشته و توجه سرمایه گذاران به نوع حسابرس و تغییر حسابرس در فرایند تصمیم گیری را نشان می دهد. بنابراین، کیفیت حسابرسی و تغییر حسابرس در اطمینان بخشی به سرمایه گذاران درمورد قابلیت انکا اطلاعات مالی گزارش شده و تصمیم گیری آنها اثرات علامت دهنده قابل ملاحظه ای دارد. یافته های این تحقیق با نتایج تحقیق پیتمن و فورتن (۲۰۰۴)، فلیکس و همکارانش (۲۰۰۵) و لین و همکارانش (۲۰۰۹) سازگار می باشد. در تحقیقات آتی می توان از سایر معیارهای ارزیابی کیفیت حسابرس استفاده نمود. در این تحقیق از بازده غیرعادی که در یک بازه کوتاه مدت (۰ و +۱) بدست آمده استفاده شد، عدم دسترسی به اطلاعات کامل در مورد بازده روزانه یکی از محدودیت های اصلی این تحقیق بشمار می رود، لذا در تحقیقات آتی توصیه می شود از تغییرات در بازه زمانی بلند مدت استفاده شود. علاوه براین، بررسی واکنش سرمایه گذاران به تغییر حسابرس و اثر آن بر نقدینگی می تواند در تحقیقات آتی مورد توجه قرار گیرد.

فهرست منابع

- ۱) بولو، قاسم ، مهایم، کیهان و گودرزی ، اسماعیل (۱۳۸۹). "تغییر حسابرس مستقل و شفافیت اطلاعاتی شرکت های پذیرفته در بورس اوراق بهادار تهران".دانش حسابداری.شماره ۱۱۱-۱۳۵. ص ۱۱۱-۱۳۵
- ۲) خدادادی، ولی و جان جانی، رضا (۱۳۹۰). " بررسی رابطه مدیریت سود و سودآوری شرکت های پذیرفته

- Switches," *Journal of Accounting Research* 30(1) (1992), pp. 1–26.
- 26) Teoh, S.H. and T.J. Wong, "Perceived Auditor Quality and the Earnings Response Coefficient," *The Accounting Review* 68 (1993), pp. 346–366
- 13) Chan, K.H., K.Z. Lin and P.L. Mo, "Apolitical-economic Analysis of Auditor Reporting and Auditor Switches," *Review of Accounting Studies* 11 (2006), pp. 21–48.
- 14) Chen, C.J.P., X. Su and R. Zhao, "An Emerging Market's Reaction to Initial Modified Audit Opinions: Evidence from the Shanghai Stock Exchange," *Contemporary Accounting Research* 17(Fall) (2000), pp. 429–455.
- 15) Chen, K.C.W., S. Chen and X. Su, "Profitability regulation, earnings management and modified audit opinions: Evidence from China," *Auditing: A Journal of Practices & Theory* 20 (2001), pp. 9–30.
- 16) Collins, D.W. and S.P. Kothari, "An Analysis of Inter-temporal and Cross-sectional Determinants of Earnings Response Coefficients," *Journal of Accounting and Economics* 11(2/3) (1989), pp. 143–181.
- 17) DeAngelo, L., "Auditor Size and Audit Quality," *Journal of Accounting and Economics* 3(3) (1981), pp. 183–199.
- 18) Dopuch, N., R. Holthausen and R. Leftwich, "Abnormal Stock Returns Associated with Media Disclosures of 'Subject to' Qualified Audit Opinions," *Journal of Accounting and Economics* 8(2) (1986), pp. 93–117.
- 19) Francis, J.R. and J. Krishnan, "Accounting Accruals and Auditor Reporting Conservatism," *Contemporary Accounting Research* 16(1) (1999), pp. 135–166.
- 20) Ghosh, A., Z. Gu and P.C. Jain, "Sustained Earnings and Revenue Growth, Earnings Quality, and Earnings Response Coefficients," *Review of Accounting Studies* 10 (2005), pp. 33–57.
- 21) Ghosh, A. and C.E. Hogan, "Market Response to Earnings Surprises Conditional on Reasons for an Auditor Change," *Contemporary Accounting Research* 19(2) (2002), pp. 195–223.
- 22) Ghosh, A. and D. Moon, "Auditor Tenure and Perceptions of Audit Quality," *The Accounting Review* 80(2) (2005), pp. 585–612.
- 23) Nelson, M.W., J.A. Elliott and R.L. Tarpley, "Evidence from Auditors about Managers' and Auditors' Earnings Management Decisions," *The Accounting Review* 77 (2002), pp. 175–202.
- 24) Pittman, J.A. and S. Fortin, "Auditor Choice and the Cost of Debt Capital for Newly Public Firms," *Journal of Accounting and Economics* 37(1) (2004), pp. 113–136.
- 25) Teoh, S.H., "Auditor Independence, Dismissal Threats, and the Market Reaction to Auditor